

LIKKUTEI TORAH • PARSHAS BALAK • MAAMAR 4

ביאור ע"פ לא הביט הנה יעקב הוא נמשך...

An explanation of the verse “He has
not beheld [iniquity in Yaakov]”

DEDICATED IN HONOR OF

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Dedicated in honor of the Rebbe's father, Reb Levi Yitzchok

LikuteiTorah.com

THE CHASSIDISHE PARSHA

likuteitorah.com/likutei-torah/balak/4/

1 ביאור ע"פ לא הביט הנה יעקב הוא נמשך מיסוד אבא [המלוכש בז"א ובוקע ויוצא חוץ לז"א]

An explanation of the verse "He has not beheld." Now, Yaakov is drawn from the Yesod (foundation) of Abba [which is encloded in Z'eir Anpin (the emotive attributes), and breaks through and emerges outside Z'eir Anpin,

ומזה נתהוה בחי' יעקב] והוא נמשך ויורד בבי"ע לברר בירורי נוגה בכל ששת ימי המעשה and from this the level of Yaakov came into being]. And he is drawn down and descends into [the worlds of] Beriah, Yetzirah and Asiyah to refine the refinements (birurim) of nogah throughout all "the six days of work."

וזהו פי' יעקב י' עקב שנמשך היו"ד שהוא בחי' יסוד אבא לבחי' עקב דהיינו בי"ע לברר שם בירורי נוגה.

And this is the meaning of Yaakov: yud-akev (a yud [and] a heel), that the yud, which is the level of the Yesod of Abba, is drawn down to the level of the heel (akev), that is, Beriah, Yetzirah and Asiyah, to refine there the refinements of nogah.

[כי בחכמה אתברירו וע' בפ' וישלח ע"פ ויאבק איש בענין כי לא יכול לו מפני שיעקב היינו הארת יסוד אבא כו' ע"ש.

[For "by Chochmah (wisdom) they are refined." And see in Parshas Vayishlach, on the verse "And a man wrestled," on the matter of "that he could not prevail against him," [which is] because Yaakov is the illumination of the Yesod of Abba, etc.; see there.

2 ועוד מבואר במ"א ע"פ ויברך יעקב כי יעקב לא מת דהיינו שלא היה בבחי' שבירה כלל ומשם יורד הכח הזה להעלות הניצוצים כו'.

And it is further explained elsewhere, on the verse "And Yaakov blessed," that "Yaakov did not die": that is, he was not in the state of shattering at all; and from there this power comes down, to elevate the sparks, etc.

וענין זה כמ"ש בע"ח ובאוצ"ח שיעקב נתקן מאחוריים דאבא שלא נפלו בבריאה ולכן לא נז' בהם מיתה כו'

And this matter is as is written in Etz Chaim and in Otzros Chaim: that Yaakov was formed from the back aspect (achorayim) of Abba, which did not fall into Beriah; and therefore death is not mentioned regarding them, etc.

ובזה יתרון מעלתו אפילו על בחי ז"א שהוא כללות ו"ק דאצי שבהן הי" שבה"כ. והשתא א"ש דהבירור הוא ע"י יעקב כו']

And in this lies his superiority even over the level of Z'eir Anpin, which is the six extremities (vav ketzavos) of Atzilus as a whole, in which the shattering of the vessels (sheviras hakeilim) took place. And now it is well [understood] that the refinement is through Yaakov, etc.]

והנה זלע"ז עשה האלקים דכמו שיש חכמה בקדושה והם בחי' או"א דמשם נלקח יעקב כך נתהווה בסט"א ג"כ חכמה דקליפה ע"ד חרטומי מצרים או כמ"ש חכמים המה להרע.

Now, "G-d has made the one opposite the other": for just as there is Chochmah (wisdom) in holiness, namely the level of Abba and Imma, from where Yaakov was taken, so in the sitra achra (the other side) there also came into being a Chochmah of kelipah (the husk), in the manner of the magicians of Egypt, or as it is written, "They are wise to do evil."

3 והנה כשזה קם זה נופל דהיינו ע"י גילוי חכמה דקדושה שהוא בחי' י' עקב אזי ממילא מתבטלים החכמה חיצוניות דסט"א

Now, "when this one rises, that one falls": that is, through the revelation of the Chochmah of holiness, which is the level of yud-akev, the external wisdom of the sitra achra is then nullified as a matter of course.

וזוהו לא הביט און ביעקב פ"י און הוא חכמה דקליפה מלשון ואיש און מחשבותיו. שהם המחשבות רעות מחכמה הנ"ל.

And this is "He has not beheld iniquity (aven) in Yaakov." The meaning: aven is the Chochmah of kelipah, from the expression "and the man of iniquity (aven), his thoughts," which are the evil thoughts that come from the wisdom mentioned above.

לא יוכל להביט כלל בבחינת יעקב שהוא בהתגלות החכמה דקדושה שהאור דוחה את החשך כו'

It cannot behold the level of Yaakov at all, which is in the revelation of the Chochmah of holiness; for the light drives away the darkness, etc.

וכן הוא למטה בעבודת ה' בכל ימות החול צ"ל בבחי' יעקב לברר בירורים ע"י התפלה שממשיך גילוי היו"ד בחי' חכמה ורעו"ד בבחי' עקביים וע"י סור מרע ועשה טוב [ועמשי"ל ע"פ וישב יעקב].

And so it is below, in the service of G-d: during all the weekdays one must be at the level of Yaakov, to refine the refinements through prayer, by which one draws down the revelation of the yud, the level of Chochmah, and the desire of the heart (re'usa deliba) into the level of the heels; and through "Turn away from evil and do good" [and see what is written above, on the verse "And Yaakov settled"]].

4 ואזי לא הביט און ביעקב כנ"ל. אמנם בשבת כתיב ולא ראה עמל בישראל. כי בבחי' יעקב

And then "He has not beheld iniquity in Yaakov," as mentioned above. On Shabbos, however, it is written, "nor has He seen toil (amal) in Yisrael." For in the level of Yaakov

נמצא בחינת עמל אדם לעמל יולד שהוא העבודה והיגיעה לברר בירורי נוגה והרי יורד ממקומו בבחי' עקביים לברר שם וזהו ענין ששת ימים תעבוד

there is found the aspect of toil: "Man is born to toil." This is the labor and exertion to refine the refinements of nogah; for he descends from his place into the level of the heels, to refine there. And this is the meaning of "Six days shall you labor (taavod)."

וכמו עד"מ עיבוד העורות שנק' עבודה שצריך עבודה ויגיעה עד שישתנו ממהותן הראשון למהות אחר שיהיו ראויים

It is like, by way of analogy, the tanning (ibud) of hides, which is called avodah (work): for it requires work and exertion until they are changed from their original nature into another nature, so that they will be fit

לעשות מהם מנעלים וכה"ג וכמ"כ ג"כ ענין בירורי נוגה לאהפכא מחשוכא לנהורא ע"י שאוכל ומתפלל בכח האכילה ה"ז עבודה לשנותן ממהותן.

to make shoes from them, and the like. And likewise, so too is the matter of the refinements of nogah, "to turn darkness into light": when one eats and prays with the strength of the eating, this is avodah, to change them from their nature,

5 ולעשות מיש אין. שהוא משנה סדר ההשתלשלות. ולכן זהו בחי' עבודה ועמל. ולכן נאמר בשבת

and to make "something" (yesh) into "nothing" (ayin), which changes the order of the chain of descending worlds (hishtalshelus). Therefore this is the level of work and toil. And therefore it is said of Shabbos,

כי בו שבת מכלל שבששת ימי המעשה הוא בחי' עמל. וזה נמצא ושייך דוקא בבחי' יעקב.

“for on it He rested,” which implies that the six days of work are the level of toil. And this is found, and pertains, specifically at the level of Yaakov.

אבל בישראל לא יש בחי' עמל. פי' כמ"ש בפע"ח שבחול הוא זיווג יעקב ורחל ואז

But in Yisrael there is no aspect of toil. The explanation is as is written in Pri Etz Chaim: that on weekdays there is the union (zivug) of Yaakov and Rachel, and then

נמצא עבודת הכירורים שיורדים בבי"ע לברר ואח"כ מתעלים באצי' בשעת התפלה כו' אבל בשבת הוא זיווג ישראל ורחל. ישראל היינו ז"א.

there is the work of the refinements: they descend into Beriah, Yetzirah and Asiyah to refine, and afterwards they ascend into Atzilus at the time of prayer, etc. But on Shabbos there is the union of Yisrael and Rachel. Yisrael is Z'eir Anpin (the emotive attributes).

6 והיינו שבשבת אין יורדים הכלים דאצי' לברר בבי"ע שזהו בחי' יעקב יוד עקב. כ"א אדרבה מתעלים הכירורים שהובררו בחול ליכלל באצי' כי בשבת הוא עליות העולמות וזהו בחי' ישראל שיר אל.

That is: on Shabbos the vessels of Atzilus do not descend to refine in Beriah, Yetzirah and Asiyah, which is the level of Yaakov, yud-akev; rather, on the contrary, the refinements that were refined during the weekdays ascend to be included in Atzilus, for on Shabbos there are the ascents of the worlds. And this is the level of Yisrael: shir E-I (the song of E-I),

שהוא בחי' השיר וההעלאה. שכל עליות הוא ע"י שיר והיינו ההעלאה של בחי' אל שנעשה מאו"ח של הכירורים ועי"ז ממשיכים מ"ד ממקום גבוה היינו גילוי התענוג עליון שיתענגו על ה'.

which is the level of song and elevation. For every ascent is through song; and this is the elevation of the level of E-I, which comes about from the returning light (or chozer) of the refinements. And through this one draws down mayin duchrin (masculine waters) from a high place, that is, the revelation of the supernal delight, that they “delight in Havayah.”

[ואפשר לומר דפי' שיר אל היינו כדפי' ע"פ שירו לה' שיר חדש. דהנה כשמתבררים מ"ן דבי"ע ועולי' להתכלל במ"ד דתיקון

[And it can be said that the meaning of shir E-I is as was explained on the verse “Sing to Havayah a new song (shir).” For when the mayin nukvin (feminine waters) of Beriah, Yetzirah and Asiyah are refined and ascend to be included in the mayin duchrin of [the world of] Tikkun,

אזי נקי שירה חדשה שירה לי נקבה. כי ביי"ע נקי דרך כלל עלמא דנוקי לגבי אצי".

it is then called "a new song" (shirah chadashah), shirah being a feminine term; for Beriah, Yetzirah and Asiyah are generally called "the world of the Nukva" (alma deNukva) relative to Atzilus.

7 ונקי שירה חדשה כי זהו דבר חדש שיתכלל דבר שנפל בשבירה בנוגה ויעלה למעלה בקדושה עליונה דאצי וכן עליית המלי כשהיא עולה מביי"ע לאצילות נקי שירה לי נקבה.

And it is called "a new song" because this is a new thing: that something which fell in the shattering into nogah should be included and should ascend on high into the supernal holiness of Atzilus. And likewise the ascent of Malchus (sovereignty), when it ascends from Beriah, Yetzirah and Asiyah to Atzilus, is called shirah, a feminine term.

אבל שיר לי זכר הוא ענין עליית הדכר עצמו דהיינו התעלות בחי" ז"א שיקבלו כלים דז"א מאורות דאבא עצמם

But shir, a masculine term, is the ascent of the male (dechar) itself, that is, the elevation of the level of Z'eir Anpin: that the vessels of Z'eir Anpin should receive from the lights of Abba themselves,

דהיינו אור א"ס השורה בחכמה והוא עליי שלא עיי בירורים כלל רק עליי ותוספות אור דקדושה עצמה

that is, the Infinite Light (Or Ein Sof) that rests in Chochmah. And this is an ascent that is not through refinements at all, but only an ascent and an increase of light of holiness itself,

וכמו שיהי לעי"ל כשיושלם הבירור ואת רוח הטומאה אעביר כו' ולא יהיה רע כלל ואעפ"כ יהי עליות בקדושה עצמה

as it will be in the Time to Come, when the refinement is completed, and "I will remove the spirit of impurity," etc., and there will be no evil at all; and even so there will be ascents within holiness itself;

וכמו שהוא מעין ודוגמא זו גם בזמן הזה בשבת שהעליי דשבת היא שלא עיי בירורים ככחול

and as there is a semblance and likeness of this even in the present time, on Shabbos: for the ascent of Shabbos is not through refinements, as on weekdays,

כי בשבת בורר אסור אלא שמ"מ עליי שבת הוא ע"י בירורים דחול וכמאמר מי שטרח בע"ש כו'.

for on Shabbos selecting (borer) is forbidden. Except that, nevertheless, the ascent of Shabbos is through the refinements of the weekdays, as the saying goes, "One who toiled on Erev Shabbos," etc.

אבל לע"ל ליום שכולו שבת תהיה העלייה שלא ע"י בירורים כלל ונקי עלייה זו בשם שיר לשון זכר בחינת דכר כו'.

But in the Time to Come, "for the day that is entirely Shabbos," the ascent will not be through refinements at all; and this ascent is called by the name shir, a masculine term, the level of the male (dechar), etc.

8 ועפ"י י"ל שנקי עלייה דשבת שיר אל שהוא עלייה דקדושה עצמה שלא ע"י בירורים כמו בחול כו' והיינו כמ"ש בע"ח סוף ש"ל והז"א נקי אל כו' ע"ש.

And according to this it can be said that the ascent of Shabbos is called shir E-I because it is an ascent of holiness itself, not through refinements as on the weekdays, etc. And this is as is written in Etz Chaim, at the end of Sha'ar 30: "And Z'eir Anpin is called E-I," etc.; see there.

אמנם י"ל ג"כ בפ"י שיר אל ע"ש עליית המלי עיין בזהר פ' בראשית [(ד"יט ע"א) ובמק"מ שם]. וזה שבבחינת ישראל נאמר כי שרית עם אלקים.

However, it can also be said, in explaining shir E-I, that it is named for the ascent of Malchus (sovereignty); see in the Zohar, Parshas Bereishis [(19a), and in the Mikdash Melech there]. And this is why, regarding the level of Yisrael, it is said, "for you have striven (sarisa) with Elokim."

והענין כי הנה נודע שיש ק"כ צירופי אלקים בעולמות ב"ע בסוד מלך אלקים על גוים [דהיינו מז"א דבריאה עד סיום מלכות דעשיה הם ק"ך צירופים]

And the explanation is this: it is known that there are 120 combinations of [the Name] Elokim in the worlds of Beriah, Yetzirah and Asiyah, in the mystery of "Elokim reigns over the nations" [that is, from the Z'eir Anpin of Beriah to the end of the Malchus of Asiyah there are 120 combinations]

של אלקים כמ"ש בסוף ספר מבוא שערים וע' בע"ח שער השמות] ונמשכים מבחי' מל' דאצי' שנק' שם אלקים שהוא בחי' יחודא תתאה שמסתיר להיות העולם נראה ליש.

of Elokim, as is written at the end of the book Mavo She'arim; and see in Etz Chaim, Sha'ar HaShemos]. And they are drawn from the level of the Malchus of Atzilus, which is called the Name Elokim, which is the level of the lower unity (yichuda tata'ah), which conceals, so that the world appears as something (yesh).

אבל בחי' ישראל שהוא בחי' ז"א דאצילות הוא משתרר ומושל על שם אלקים שלא יסתיר

But the level of Yisrael, which is the level of the Z'eir Anpin of Atzilus, holds sway and rules over the Name Elokim, so that it should not conceal

על אור א"ס ב"ה [וע' במ"א בביאור דמזוזה מימין ונר חנוכה משמאל בפ"י כי אני ידעתי כי גדול הוי' ואדונינו מכל אלקים כו'].

the Infinite Light (Or Ein Sof), blessed be He [and see elsewhere, in the explanation on "The mezuzah on the right and the Chanukah lamp on the left," on the meaning of "For I know that Havayah is great, and our L-rd is above all Elokim," etc.].

9 והנה ע"י השתלשלות ק"ך צירופי אלקים יש יניקה ג"כ לחיצונים וע' שרים וע"ז נאמר ויאבק איש עמו כו'

Now, through the chain of descent (hishtalshelus) of the 120 combinations of Elokim, there is nurture also for the external forces and the seventy princes; and of this it is said, "And a man wrestled with him," etc.,

והיינו עם בחי' יעקב שיורד בבי"ע לברר כו' וזהו בחי' מלחמה. ואעפ"כ לא יכול לו.

that is, with the level of Yaakov, which descends into Beriah, Yetzirah and Asiyah to refine, etc.; and this is the level of war. And even so, "he could not prevail against him."

אך כ"ז לא שייך רק בבחי' יעקב אבל בבחי' ישראל אין שייך בחי' מלחמה כי בז"א דאצי' אין שום יניקה להע' שרים והחיצונים כו' וזהו לא ראה עמל בישראל.

But all this applies only to the level of Yaakov; at the level of Yisrael, war does not apply, for in the Z'eir Anpin of Atzilus there is no nurture whatsoever for the seventy princes and the external forces, etc. And this is "nor has He seen toil in Yisrael."

[וכן באדם בגילוי בחי' זו בשבת שהוא בחי' שיר אל אהבה בתענוגים שזהו בחי' כנסת ישראל שמקבל מישראל דלעילא כו'.]

[And so it is in man, with the revelation of this level on Shabbos, which is the level of shir E-I, "love in delights," which is the level of Knesses Yisrael (the Congregation of Israel), which receives from the supernal Yisrael, etc.]

10 וכמבואר במ"א ע"פ זכור את אשר עשה לך עמלק אזי ממילא תמחה את כל המדות רעות שאין להם שום יניקה כו'.

And as is explained elsewhere, on the verse "Remember what Amalek did to you": then, as a matter of course, you will wipe out all the evil emotive attributes (middos), for they have no nurture at all, etc.]

ה' אלקיו עמו פי' ה' אלקי' הוא בחי' או"א דאצילות הם עמו דז"א ממש שנתלכשו בו בבחי' א"פ ממש משא"כ בחול הם עליו בבחי' אור מקיף

"Havayah his G-d (Elokav) is with him": the meaning is that Havayah [and] Elokim are the level of Abba and Imma of Atzilus, which are actually "with him," with Z'eir Anpin, being encloded in him as actual inner light (or pnimi); whereas on weekdays they are above him, as encompassing light (or makif).

והענין הוא שמבחי' המקיפים שבחול נעשה בשבת בחי' א"פ ונמשכים מקיפים יותר עליונים (וע' בפע"ח שער השבת פרק ז'). אמנם יש אח"כ עוד עליות לזו"נ בשבת עד שמתעלים למקום או"א ממש (ועוד כו' כי)

And the explanation is that the encompassing lights (makifim) of the weekdays become, on Shabbos, inner light, and higher encompassing lights are drawn down. (And see Pri Etz Chaim, Sha'ar HaShabbos, chapter 7. However, afterwards there are further ascents of Z'eir Anpin and Nukva on Shabbos, until they rise to the actual place of Abba and Imma, and further, etc. For)

זהו תכלית עליות העולמות שמהמקיפים יהי' פנימים ויומשכו מקיפים עליונים יותר [ע' מזה בביאור ע"פ הבאים ישרש יעקב יציץ ופרח ישראל].

this is the ultimate purpose of the ascents of the worlds: that the encompassing lights should become inner ones, and higher encompassing lights should be drawn down [see on this in the explanation on the verse "[In days] to come Yaakov will take root; Yisrael will bud and blossom,"

לעיל ס"פ שמות] וכנודע שבחול הוא יחוד הוי' ואלקים ובשבת הוא יחוד הוי' ואהיה שהוא מבחי' הכתר ע' בפע"ח שער י"ט פ"ד.

above, at the end of Parshas Shemos]. And as is known, on weekdays there is the union of Havayah and Elokim, and on Shabbos there is the union of Havayah and Ehe-yeh, which is from the level of Keser (the Crown); see Pri Etz Chaim, Sha'ar 19, chapter 4.

ותרועת מלך בו ל' תרועם בשבת הוא המתקת הדינין ולי' ריעות וחיבה היינו כמ"ש באור פני מלך חיים היינו שאז נמשך במלי' שע"ה נהורין שזהו אור פני מלך בחי' הארת פנים כו':

"And the King's teru'ah is in him": [teru'ah] in the sense of "You will break them (teroem) with a rod," which is the sweetening of the judgments; and in the sense of friendship (rei'us) and affection, that is, as it is written, "In the light of the King's face is life": that is, that then the 375 lights (nehorin) are drawn into Malchus, which is "the light of the King's face," the level of the shining of the face, etc.

11 אך הנה צ"ל דמבואר למעלה שעם היות דיעקב הוא למטה מבחי' ישראל שהוא ז"א מ"מ יש בו מעלה יתירה ג"כ כו' וכנזכר לעיל בביאור דמי מנה עפר יעקב כו'.

But now we need to understand: it was explained above that although Yaakov is below the level of Yisrael, which is Z'eir Anpin, he nevertheless also has a superior quality, etc., as was mentioned above in the explanation on "Who has counted the dust of Yaakov," etc.

וא"כ איך יתכן להסכים זה עם מ"ש כאן דבחול הוא בחי' יעקב ושבת הוא בחי' ישראל.

If so, how is it possible to reconcile this with what is written here, that the weekday is the level of Yaakov and Shabbos is the level of Yisrael?

12 והרי חלילה לומר שיש בחי' בחול מה שאינו בשבת ח"ו. אמנם באמת לק"מ דמלבד דמ"מ בחי' ז"א הוא למעלה מבחי' יעקב

For heaven forbid to say that there is a level on weekdays that is not on Shabbos, G-d forbid! But in truth there is no difficulty at all. For apart from [the fact] that, in any case, the level of Z'eir Anpin is above the level of Yaakov

בכלל ועי' בלקי' בתהלים סי' ע"ח ע"פ ויקם עדות ביעקב כו' וגם אי' דז"א שרשו גבוה אפילו מא"א כנודע מענין ז"א בעתיקא אחיד ותליא כו'.

in general; and see the Arizal's Likkutei Torah on Tehillim, chapter 78, on the verse "He established a testimony in Yaakov," etc.; and it is also stated that the root of Z'eir Anpin is higher even than Abba and Imma, as is known from the matter of "Z'eir Anpin is bound to and hangs upon Atika," etc.

אך עוד זאת כי הנה יתרון מעלה זו שבבחי' יעקב היותו מיסוד אבא. הרי גם בחי' זו ממש נמצאת בשבת בז"א ביתר שאת.

But there is more: this superior quality in the level of Yaakov is his being from the Yesod (foundation) of Abba; yet this very level is also found on Shabbos in Z'eir Anpin, with greater eminence.

שהרי בשבת עולה ז"א ומלביש לעצמיות האורות דאבא ממש עד שנמצא אז ז"א במדרגת אבא ממש וכמ"ש בפע"ח גבי מוסף דשבת בפ"י זכר למע"ב. נמצא בשבת יש ב' המעלות היינו בחי' ז"א כשמלביש לעצמיות אבא ממש.

For on Shabbos Z'eir Anpin ascends and enclothes the very essence of the lights of Abba, until Z'eir Anpin is then found at the actual rank of Abba, as is written in Pri Etz Chaim regarding the Musaf of Shabbos, in the explanation of "a remembrance of the work of creation." It follows that on Shabbos there are both advantages: that is, the level of Z'eir Anpin when it enclothes the very essence of Abba.

וביאור בחי' אלו בעבודת ה' הנה נודע דיש ב' בחינות היינו בחי' עבד ובחי' בן ועם היות דבכלל בחי' בן גבוה יותר 13

And the explanation of these levels in the service of G-d: it is known that there are two levels, the level of a servant and the level of a son. And although, in general, the level of a son is higher,

שהוא העובד מאהבה אעפ"כ בבחי' א' יש מעלה יתירה ג"כ בבחי' עבד שהוא בחי' הביטול למעלה מן הטעם והדעת המושג [ועי' ע"פ כי עמך מק"ח ובפ' שלח ע"פ ועתה יגדל] כו'.

he being one who serves out of love, nevertheless in one respect there is also a superior quality in the level of a servant, which is the level of self-nullification (bittul) above reason and comprehensible knowledge [and see on the verse "For with You is the source of life," and in Parshas Shelach, on the verse "And now, let [the strength of my L-rd] be great"], etc.

14 וכנודע ג"כ מענין בחכמה יסד ארץ דיראה תתאה שרשה מח"ע ולכן בזאת דוקא יבא אהרן כו' וזהו היתרון שיש בבחי' יעקב שנקי עבדי על בחי' ישראל שנקי בן.

And as is also known from the matter of "With Chochmah (wisdom) He founded the earth": that the lower awe (yirah tata'ah) has its root in the higher Chochmah (Chochmah Ila'ah); and therefore, specifically "with this (zos) shall Aharon come," etc. And this is the advantage that the level of Yaakov, who is called "My servant," has over the level of Yisrael, who is called "son."

ולכן צ"ל בבי' הבחי'. אך הנה איתא בזהר פ' בלק (דקצ"ה ע"ב) שיש ב' בחי' עבד.

Therefore one must have both levels. However, it is stated in the Zohar, Parshas Balak (195b), that there are two levels of servant:

הא' בפסוד"ז הב' בשמו"ע ובינתיים הוא ק"ש כו' והענין כמ"ש במ"א בענין ד' אותיות הוי"ו דחילו וה"א רחילו כו'

the first in Pesukei deZimra (the Verses of Praise), the second in the Shemoneh Esreh, and between them is the Shema, etc. And the explanation is as is written elsewhere on the matter of the four letters of the Name Havayah: the yud is dechilu (awe) and the hei is rechimu (love), etc.

ואיתא בכהאריז"ל בשעת פסוד"ז צריך לקיים מצות יראת ה' והוא ענין יראה תתאה שמבחי' ה' אחרונה דשם הוי' וזהו בחי' עבד הראשון שבוהר.

And it is stated in the writings of the Arizal that at the time of Pesukei deZimra one must fulfill the mitzvah of the awe of G-d; and this is the lower awe, which is from the level of the final hei of the Name Havayah. And this is the level of the first servant in the Zohar.

15 וזהו בחי' יעקב עבדי ואח"כ בברכות ק"ש ובק"ש ואהבת ב"פ אור זהו ב' בחי' רחילו והוא בחי' בן וכמ"ש בסש"ב פמ"ד בשם הרע"מ כב"א כו'

And this is the level of "Yaakov My servant." And afterwards, in the blessings of the Shema and in the Shema, "And you shall love (ve'ahavta)" [is numerically] twice or (light): these are two levels of rechimu (love), and this is the level of a son, as is written in Sefer Shel Beinonim, chapter 44, in the name of the Raaya Mehemna: "like a son," etc.,

דרחים לון יתיר מגרמיה ונפשיה וזהו ענין למס"נ באחד [וע' בד"ה ש"ה ממעמקים דאף שהבן למטה אינו חייב למס"נ בשביל אביו כו' אבל בנמשל למעלה כו' ע"ש].

“who loves them more than his own self and his soul.” And this is the matter of self-sacrifice (mesirus nefesh) at “One” [and see in the discourse beginning “A Song of Ascents: From the depths,” that although a son below is not obligated to give up his life for his father, etc., yet in the analogue above, etc.; see there].

16 ואח"כ שמו"ע זהו בחי' יראה עילאה שלמעלה גם מבחי' אה"ר דבחי' בן כי בינה הוא בחי' אה"ר ונק' בן י"ה

And afterwards, the Shemoneh Esreh: this is the level of the higher awe (yirah ila'ah), which is above even the level of the great love (ahavah rabbah) of the level of a son; for Binah (understanding) is the level of great love, and it is called ben Yah (son of Yah).

אך יראה עילאה זו הוא בחי' חכמה עילאה והוא יו"ד דשם הוי' דביה שריא דחילו וזהו בחי' עבד הב'.

But this higher awe is the level of the higher Chochmah (Chochmah Ila'ah), and it is the yud of the Name Havayah, “in which awe (dechilu) dwells”; and this is the level of the second servant.

17 וזהו משה עבדי ויעקב י' עקב היינו הארה מבחי' יו"ד זה שנמשך לבחי' עקב כענין בחכמה יסד ארץ אכן עצם בחי' היו"ד זהו בחי' משה עבדי כו'

And this is “My servant Moshe.” And Yaakov, yud-akev, is an illumination from this level of the yud, which is drawn to the level of the heel, in the manner of “With Chochmah (wisdom) He founded the earth.” But the essence of the level of the yud is the level of “My servant Moshe,” etc.

וע' במ"א ע"פ ורב ש לום בניך א"ת שהוא בחי' בן אלא בוניך כו'

And see elsewhere, on the verse “And great shall be the peace of your children (banayich)”: do not read banayich (your children), which is the level of a son, but bonayich (your builders), etc.,

שהוא בחי' עבד הב' שהן תלמידי חכמים שמקבלים מבחי' חכמה וזהו עסק התורה בבחי' ביטול כו'.

which is the level of the second servant: these are the Torah scholars (talmidei chachamim), who receive from the level of Chochmah; and this is the study of the Torah in the mode of self-nullification (bittul), etc.

18 ובוה יובן ענין שבת שהוא בחי' ישראל שנק' בן אך שהוא ג"כ בבחי' עבד דהיינו בחי' ומדרגת משה עבדי וזהו שאנו אומרים בשחרית דשבת ישמח משה במתנת חלקו כי עבד נאמן קראת לו.

And through this the matter of Shabbos will be understood: it is the level of Yisrael, who is called "son," but it is also at the level of a servant, that is, the level and rank of "My servant Moshe." And this is what we say in the Shacharis of Shabbos: "Moshe rejoiced in the gift of his portion, for You called him a faithful servant."

19 והוא שבחי' בן מתעלה להיות ג"כ בבחי' ומדרגת עבד הכי וזהו בחי' עבד נאמן כו' והוא ענין שז"א נק' בן י"ה מלביש עצמיות אורות אבא כו' שהוא יראה עילאה.

That is: the level of a son is elevated to be also at the level and rank of the second servant, and this is the level of "a faithful servant," etc. And this is the matter of Z'eir Anpin (the emotive attributes), which is called ben Yah (son of Yah), enclothing the very essence of the lights of Abba, etc., which is the higher awe.

ויראה עילאה זו כלולה ג"כ עם השמחה וכמ"ש וכל הלבבות יראוך ואעפ"כ וכל קרב וכליות יזמרו לשמך כו'

And this higher awe is also included with joy, as it is written, "And all hearts shall fear You," and even so, "and all innermost parts and kidneys shall sing to Your Name," etc.

וזהו ישמח משה כו' כי עבד נאמן כו' ועיין בד"ה וידעת היום ועמ"ש סד"ה ואלה שמות בניי כו':

And this is "Moshe rejoiced," etc., "for a faithful servant," etc. And see in the discourse beginning "Know this day," and see what is written at the end of the discourse beginning "And these are the names of the children of Israel," etc.

LikuteiTorah.com
THE CHASSIDISHE PARSHA

About this edition

This edition contains the Hebrew text and the English translation.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Our English translation, made from the Hebrew without Kehot's notes: CC BY 4.0.

This edition as a whole: CC BY-NC 4.0. Copy, print and share it freely, crediting Kehot Publication Society and likuteitorah.com; it may not be sold. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

English translation: prepared for likuteitorah.com with AI assistance (claude-code/opus-5.5) and checked against the Hebrew and against Sefaria; not yet reviewed by a human editor. Please check anything important against the Hebrew.

The Rebbe asked that the maamarim of the week's parsha, the "Chassidishe Parsha," be learned during that week, spread over its seven days (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Why learn it, and the Rebbe's brachos: likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

A free, non-commercial project; nothing here is sold. Not affiliated with Kehot, Sefaria or the Lubavitch Library. © likuteitorah.com

From likuteitorah.com/likkutei-torah/balak/4/

DEDICATED IN HONOR OF

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Dedicated in honor of the Rebbe's father, Reb Levi Yitzchok